
Vergaderjaar 2008–2009

31 371

Kredietcrisis

Nr. 148

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 19 maart 2009

Hierbij zend ik u het verslag van de G20 ministers van Financiën van 13 en 14 maart jl. Tevens voeg ik het communiqué en de twee daarbij behorende bijlagen bij.¹

De staatssecretaris van Financiën,
J. C. de Jager

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

Verslag van de G20 ministers van Financiën

Op 13 en 14 maart vond onder Brits voorzitterschap een bijeenkomst plaats van de Ministers van Financiën en centrale bank presidenten van de G20. Nederland was hier ook voor uitgenodigd. De bijeenkomst stond in het teken van het monitoren van de voortgang sinds de bijeenkomst in Washington en de voorbereiding van de G20-top in Londen op 2 april.

De Nederlandse aanwezigheid bij deze G20-bijeenkomsten is van groot belang. Onze open internationale economie en grote financiële sector maken ons een speler van belang die een belangrijke bijdrage kan leveren aan de internationale financiële stabiliteit. De G20 is een forum waarin zowel rijke landen als grote emerging markets vertegenwoordigd zijn die tezamen ongeveer 90% van de wereldeconomie vertegenwoordigen. Deze bijeenkomsten bieden een goede gelegenheid om internationaal gecoördineerde afspraken te maken om de crisis aan te pakken.

Aansluitend vond ook een korte bijeenkomst plaats van het International Monetary and Financial Committee (IMFC), het ministeriële comité dat zich bezighoudt met IMF-aangelegenheden.

Belangrijkste uitkomsten

Alle deelnemers aan de bijeenkomst deelden duidelijk het idee dat de wereld in een zeer moeilijke situatie is beland en dat eensgezindheid van groot belang is. Twee onderwerpen voerden de boventoon tijdens de bijeenkomst:

1. het herstellen van de economische groei en het weer op gang brengen van de kredietverlening.
2. Het versterken van de financiële sector

Herstellen economische groei en het weer op gang brengen van de kredietverlening

Sinds de bijeenkomst in Washington zijn de negatieve gevolgen voor de reële economie steeds sterker geworden. Een gezamenlijke aanpak is nodig om een wereldwijde recessie te bestrijden. Daarbij zijn de volgende afspraken gemaakt.

- *Bestrijden protectionisme.* De internationale gemeenschap moet niet de fouten uit het verleden maken, waarbij landen hun toevlucht nemen in nationalisme en zich afkeren van internationale handel en samenwerking.
- *Blijvende steun voor financiële sector.* Tijdens de bijeenkomst hebben de aanwezige landen een sterke bereidheid getoond om alle noodzakelijke acties te blijven ondernemen die ervoor zorgen dat de financiële sector kan blijven functioneren. Dit gebeurt via liquiditeitssteun, kapitaalinjecties en het aanpakken van de besmette assets. Voor dit laatste is een raamwerk afgesproken met gezamenlijke uitgangspunten omtrent onder andere de vormgeving, de reikwijdte van de maatregelen en de waardering van de assets.
- *Budgettaire stimulering:* alle landen leveren een belangrijke bijdrage aan het economisch herstel door budgettaire stimulering. Het IMF is gevraagd om een overzicht maken van de maatregelen die zijn genomen.
- *Monetair beleid:* centrale banken hebben tot nu toe alert en daadkrachtig gereageerd. De centrale banken hebben aangegeven bereid te zijn om de noodzakelijke maatregelen te blijven nemen.
- *Steun aan opkomende landen en ontwikkelingslanden:* deze landen mogen niet het kind van de rekening worden. Daarom pleit de G20

voor een substantiële toename van de middelen van het IMF en regionale ontwikkelingsbanken, zodat deze landen toegang houden tot financieringsmiddelen

Het versterken van de financiële sector

Voor een structureel herstel van de financiële stabiliteit en de terugkeer naar een stabiel economisch groeipad, is het noodzakelijk dat er ook afspraken worden gemaakt om het financieel systeem te versterken. Er zijn een aantal belangrijke afspraken gemaakt.

- *Dekkend systeem van regelgeving*: Een belangrijke factor in deze crisis is dat heel veel kwetsbaarheden hebben kunnen ontstaan buiten de reguliere regelgeving en het toezicht om, via bijvoorbeeld off-balance constructies (garanties, speciale financieringsvehikels) of via hedge funds. Afgesproken is dat geen enkele sector, partij of instrument die systematisch relevant is voor het financieel systeem buiten het bereik van toezicht mag vallen.
- *Macro-prudentieel toezicht*: Traditioneel is het toezicht gericht op individuele instellingen. Dit houdt echter geen rekening met de onderlinge verwevenheid en de kwetsbaarheden in de markt als geheel. Er is overeenstemming dat er behoefte is aan een instelling die apart verantwoordelijk moet zijn voor het monitoren van kwetsbaarheden in de markt. Op mondiaal niveau zou het IMF deze rol kunnen vervullen, waarbij wel geldt dat er voor gezorgd moet worden dat de waarschuwingen van deze macro-prudentiële toezichthouder ook effectief worden opgepakt.
- *Beperken procycliciteit*: de financiële markt wordt gekenmerkt door zeer sterke golfbewegingen, zowel in goede tijden als in slechte tijden. Deze zichzelf versterkende fluctuaties zijn schadelijk voor de stabiliteit. Er zijn daarom afspraken gemaakt om dit te dempen, bijvoorbeeld door meer buffers op te bouwen in goede tijden.
- *Versterken internationale samenwerking*: financiële instellingen zijn grensoverschrijdend en dagelijks gaan enorme kapitaalstromen over de hele wereld. Toezichthouders moeten daarom internationaal goed samenwerken, door onder andere door goede informatie-uitwisseling en samenwerking. Ook op het gebied van regelgeving wordt gestreefd naar meer harmonisatie.

Beoordeling van de uitkomsten

Nederland is goed te spreken over de voortgang die is geboekt sinds de bijeenkomst in oktober in Washington. De samenwerking verloopt goed en op belangrijke punten begint consensus te ontstaan.

De prioriteit ligt op dit moment bij crisismanagement. De maatregelen die tot nu toe zijn genomen, hebben ervoor gezorgd dat essentiële functies van de financiële sector overeind zijn gebleven. De volgende uitdaging is om de markten weer normaal te laten functioneren. We steunen daarbij de toezegging om alle opties te benutten. Daarbij zijn er belangrijke afspraken gemaakt om dit internationaal op consistente wijze aan te pakken.

De directe effecten van de verschillende steunmaatregelen zijn nog niet volledig zichtbaar, maar dit komt doordat we in een complexe, wereldwijde crisis zitten waarbij niet alleen de financiële sector maar de hele economie is geraakt. Bovendien vergen bepaalde maatregelen tijd voordat ze zichtbaar effectief worden. Verdere budgettaire stimulering kan een extra impuls geven aan het economisch herstel, maar dit moet wel gebeuren binnen een raamwerk van houdbare overheidsfinanciën. Bij een

internationale vergelijking, zouden de automatische stabilisatoren en de externe effecten van de steunmaatregelen in de financiële sector ook moeten worden meegenomen.

Naast het bestrijden van de crisis en de recessie, is het ook belangrijk om het commitment en momentum behouden om de financiële sector echt te hervormen, zodat dergelijke crises in de toekomst zo veel mogelijk voorkomen worden. Bankieren moet daarom weer een verantwoorde activiteit worden, op basis van zorgvuldig risicomanagement. De financiële sector moet daarom weer een cruciale, dienstbare rol voor de reële economie gaan vervullen.

Nederland steunt de afspraken om de financiële sector te hervormen. Op twee terreinen hebben we gepleit voor versterkte afspraken: beloningsbeleid en internationaal toezicht. Afspraken hierover mogen niet vrijblijvend zijn, maar moeten in de praktijk ook echt effect sorteren.

International Monetary and Financial Committee (IMFC)

Aansluitend aan de G20 vond een bijeenkomst van het IMFC plaats¹. Tijdens deze bijeenkomst van een uur werd gesproken over surveillance en governance. Er was besloten tot een IMFC bijeenkomst om in voorbereiding op de voorjaarsvergadering van gedachten te wisselen over deze belangrijke IMF-hervormingen.

Het IMFC was eensgezind over het belang van het versterken van IMF-surveillance. Nederland en Zweden hebben hierbij benadrukt dat het niet alleen gaat om de analyse van het IMF te verbeteren maar dat ook nagedacht moet worden hoe de naleving van IMF-advies verbeterd kan worden.

Over governance was het IMFC meer verdeeld. Opkomende markten benadrukten het belang van vergaande hervormingen op de korte termijn, terwijl met name Europese landen aangaven dat eerst begonnen moet worden met de implementatie van de in 2008 overeengekomen hervormingen.

Nederland gaf aan dat de in 2008 afgesproken hervormingen eerst snel geïmplementeerd moeten worden, maar dat er ook begrip is voor de wensen van de opkomende markten. Daarom zou Nederland in kunnen stemmen met een vervroeging van de volgende quotaverhoging. Los daarvan wil Nederland dat de Managing Director van het IMF en de presidenten van multilaterale banken geselecteerd worden op basis van hun capaciteiten, ongeacht hun nationaliteit.

¹ Het IMFC kent een iets andere samenstelling dan de G20, die bovendien periodiek wisselt. Nederland is permanent in het IMFC vertegenwoordigd. Zie de bijlage voor een overzicht van de samenstelling van de G20 en het IMFC.